

روش‌های

حفظ قرآن کریم

www.ketab.ir

شیخ علی حسینی

پدید آورنده: حبیبی، علی، ۱۳۳۷ -
 عنوان: روش های حفظ قرآن کریم
 تکرار نام پدید آورنده: علی حبیبی
 مشخصات نشر: قم: دفتر نشر مصطفی، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری: ۹۶ ص.
 چاپ اول: ۱۳۹۲
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۹۶؛ همچنین به صورت زیر نویس.
 موضوع: قرآن - حفظ - راهنما آموزشی.
 موضوع: قرآن - حفظ - احادیث.
 رده کنگره: ۹۰۱۳۹۲ ر ۲ ح ۸ / ۸۰ Bp
 رده دیویی: ۲۹۷ / ۱۵۱۰۷
 شماره مدرک: ۲۹۹۸۸۳۸

دفتر نشر مصطفی

تلفن: ۳۷۷۴۱ ۹۶۲

نماینده: ۳۷۷۴۱ ۹۶۳

قم: خیابان ارم، جنب حرم مطهر، همراه ۰۹۱۲ ۱۵۳ ۲۴۱۰

روش های حفظ قرآن کریم

تألیف: علی حبیبی

چاپ اول، بهار ۱۳۹۳

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

چاپ: یاسین

قطع: رقعی ۹۶ صفحه

مکاتبات: قم - صندوق پستی ۳۷۱۸۵ / ۶۵۷

ISBN 978-964-466-123-5

شابک ۵-۱۳۳-۴۶۶-۹۶۴-۹۷۸

قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

مرکز پخش:

تهران - انتشارات انجام کتاب

خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان شهید روانمهر - پلاک ۱۳۴

تلفن ۶۶۴ ۱۰ ۷۲۱

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار
۱۳	بخش اول: اهمیت حفظ قرآن کریم در آیات و روایات
۱۵	اهمیت حفظ قرآن کریم در آیات
۱۹	اهمیت حفظ قرآن کریم در روایات
۲۴	بخش دوم: عوامل و انگیزه‌های گسترش حفظ قرآن کریم
۲۵	۱. قرآن، کتاب زندگی
۲۶	۲. فصاحت و بلاغت قرآن
۲۷	۳. اهتمام و سفارش پیامبریه قرائت و حفظ قرآن کریم
۲۸	۴. برخورداری از یادداشت‌های اخروی
۲۹	۵. جایگاه ممتاز حافظین قرآن و بهره‌مندی از امتیازات اجتماعی
۳۲	بخش سوم: شروط اصلی حفظ قرآن کریم
۳۳	فصل اول: شروط اصلی حفظ قرآن کریم
۳۳	۱. اشتیاق قلبی (دوست داشتن، محبت و ورزیدن)
۳۳	۲. اخلاص
۳۵	۳. اراده و پشتکار
۳۶	۴. توکل
۳۷	۵. دعا
۴۰	فصل دوم: عواملی که اثر مثبت در حفظ قرآن کریم دارند
۴۰	۱. برنامه‌ریزی دقیق و منظم
۴۱	۲. انتخاب قرآنی واحد
۴۲	۳. انتخاب تلاوت ترتیل مناسب
۴۵	۴. انتخاب مکان مناسب برای حفظ
۴۵	۵. انتخاب زمان مناسب برای حفظ
۴۷	۶. مقدار حفظ روزانه
۴۹	فصل سوم: عواملی که اثر منفی در حفظ قرآن کریم دارد
۵۲	بخش چهارم: روش‌های حفظ قرآن کریم
۵۳	فصل اول: علوم و مهارت‌های مورد نیاز برای حفظ قرآن کریم

❖ ۶. روش‌های حفظ قرآن کریم

۱. تسلط بر صحیح و رواخوانی قرآن کریم ۵۳
۲. توجه به ترجمه و مفاهیم ۵۴
۳. آشنایی با تفسیر اجمالی ۵۷
۴. آشنایی با روش صحیح حفظ ۵۸
- فصل دوم: انواع حفظ قرآن کریم ۵۹
- یکم: حفظ سوره‌های منتخب ۵۹
- دوم: حفظ موضوعی ۵۹
- سوم: حفظ ترتیبی ۶۰
- فصل سوم: پایه‌های اصلی حفظ قرآن کریم ۶۳
۱. حفظ قرآن ۶۳
- روش حفظ آیات کوتاه ۶۶
- روش حفظ آیات متوسط و طولانی ۶۸
- روش حفظ سوره‌های متوسط و طولانی ۷۰
- روش حفظ آیات همانند (مشابه) ۷۴
۲. مرور (تکرار و تمرین محفوظات) ۷۶
- شیوه‌های مختلف مرور ۷۹
۳. مباحثه (عرضه نمودن بر دیگران) ۸۴
- فواید مباحثه ۸۵
- چند نکته جهت بهره‌وری بیشتر از مباحثه ۸۶
- راه‌های تثبیت محفوظات ۸۶
۱. خواندن قرآن در نماز ۸۷
۲. آموزش قرائت و حفظ ۸۹
۳. شرکت در مسابقات ۸۹
۴. مکالمه با آیات قرآنی ۹۱
- سخن پایانی ۹۲
- علل و موجبات فراموشی ۹۳
- لزوم حفظ قرآن کریم در فرمایش فقهای شیعه ۹۴
- فواید و آثار حفظ قرآن از زبان مقام معظم رهبری (دام عزه) ۹۵
- فهرست منابع ۹۷

﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾

«ذکر» یکی از نام‌های «قرآن مجید» می‌باشد؛ اطلاق «ذکر» بر «قرآن» به خاطر این است که قبل از هر چیز، انسان را متذکر و بیدار می‌سازد و حقایق را که انسان، اجمالاً با فطرت خدادادی دریافته با وضوح و تفصیل شرح می‌دهد. از این و خداوند، «قرآن» را تنها وسیله تذکر و بیداری برای همهٔ جهانیان معرفی نموده است: ﴿إِن هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ﴾^۱

قرآن کریم در طول بیست و سه سال به تدریج و به مناسبت‌های مختلف، غیرمکتوب و به صورت شفاهی توسط جبرئیل امین علیه السلام بر پیامبر گرامی اسلام، حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله نازل گردید، و با توجه به محیط جاهلیت عرب آن روز، افراد انگشت‌شماری بودند که سواد خواندن و نوشتن را داشتند و اضافه بر آن، ابرار نگارش نیز بسیار محدود و در دسترس همگان نبود، از این رو یکی از دغدغه‌های پیامبر صلی الله علیه و آله حفظ قرآن از تحریف و نابودی بود؛ خداوند متعال با نزول آیه

﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾

یک واقعیت بزرگ و پر اهمیت را به عنوان دلالتی به پیامبر از یکسو و اطمینان خاطر همهٔ مؤمنان راستین از سوی دیگر بیان می‌کند و آن این‌که «ما این قرآن را که مایهٔ تذکر است نازل کردیم و ما به طور قطع، آن را حفظ خواهیم کرد».^۲

۱. حجر ۹/ «ما این ذکر (قرآن که مایه تذکر و یادآوری است) را نازل کردیم و ما به طور قطع آن را حفظ خواهیم کرد».

۲. ص/ ۸۷ «این (قرآن) تذکر (و بیداری) برای همهٔ جهانیان است».

۳. تفسیر نمونه ۱/ ۱۷۰.

پیامبر گرامی اسلام ﷺ برای حفظ و صیانت قرآن کریم از تحریف، در کنار نگارش قرآن، از مسلمانان می‌خواست تا به حفظ قرآن در سینه‌های خود نیز اقدام کنند و برای تشویق بیشتر، اضافه بر بیان فضائل معنوی و اجر و پاداشی که خداوند به حافظان قرآن در نظر گرفته است، مسئولیت اجتماعی را به افرادی می‌سپرد که از حفظ بیشتری برخوردار بودند؛ و این امر باعث گردید تا جمع کثیری از اصحاب، در زمان حیات آن حضرت، حافظ کل قرآن کریم شوند و وجود جمع کثیر حافظان قرآن، باعث گردید تا کسی نتواند حرفی را در قرآن، کم یا زیاد کند.

مسئله حفظ قرآن کریم، نه تنها در میان مسلمانان صدر اسلام، به عنوان یک سنت نبوی و یک عبادت بزرگ به حساب می‌آمد، بلکه پس از آن‌که قرآن به صورت یک کتاب تکثیر شد و در همه جا پخش گردید و حتی بعد از پیدایش صنعت چاپ که سبب شد این کتاب به عنوان پرنسخه‌ترین کتاب در کشورهای اسلامی چاپ و نشر گردد، باز مسئله حفظ قرآن به عنوان یک سنت دیرینه و افتخار بزرگ، موقعیت خود را حفظ کرده به طوری که در هر شهر و دیار، همیشه جمعی حافظ قرآن بوده و هست.

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، به خاطر توجه و سفارش حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای (دام ظلّه) به قرائت و حفظ قرآن کریم، افراد بیشتری به حفظ قرآن کریم رو آوردند به طوری که حافظین خردسال کشور را تعجب جهانیان را برانگیختند و الگویی برای سایر مسلمانان قرار گرفتند.

بی‌شک استفاده از تجربیات حافظان قرآن کریم، کار حفظ را آسان‌تر می‌کند، سعی ما در این مجموعه، بررسی «روش‌های حفظ قرآن کریم» می‌باشد که با استفاده از نوشته‌های حافظین ارجمند و تجربیات شخصی

خود (در حفظ قرآن فرزندانم) گردآوری شده؛ امید است که همانند دیگر نوشته‌هایم، مورد استفاده همگان قرار گیرد؛ بدیهی است که هیچ نوشته‌ای خالی از نقیصه نمی‌باشد، ان شاء الله نواقص آن توسط اساتید و حافظان قرآن در چاپ‌های بعدی برطرف خواهد شد؛ از این‌رو از همه عزیزان، انتظار داریم که تذکرات اصلاحی و تکمیلی خود را به آدرس ناشر، برای این‌جانب ارسال دارند تا در چاپ‌های بعدی، مورد استفاده قرار گیرد و در ثواب آن، شریک باشند.

در پایان از تذکرات و راهنمایی‌های فرزندانم محمد حسین (ایشان کم‌تر از هشت سال داشتند که موفق به حفظ کل قرآن با ترجمه و مفاهیم شده بودند) و همسرشان (نامبرده حافظ و معلم حفظ قرآن کریم نیز می‌باشند) در تدوین و تکمیل این نوشته، کمال تشکر را دارم، امید است که این اثر ناچیز، مورد قبول خداوند رحمان قرار گرفته باشد و آن را ذخیره آخرت‌مان قرار دهد.

وَمِنَ اللَّهِ التَّوْفِيقُ
قم - شیخ علی حبیبی